

Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.03.2019 - 22.03.2021,
instanța de apel: 15.04.2021 - 15.02.2022,
instanța de recurs: 30.05.2022 - 29.07.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 22 martie 2021, Mardari Vadim a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare.

Potrivit art. 85 Cod penal, prin *cumularea parțială* a pedepsei neexecutate conform sentinței Judecătoriei Chișinău din 20.06.2019, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din 22.03.2021.

Bașila Serghei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 900 unități convenționale, ce constituie 45.000 lei.

De la inculpatul Mardari Vadim s-a încasat în beneficiul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, prejudiciul material în mărime de 1122 lei.

De la inculpatul Bașila Serghei s-a încasat în beneficiul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, prejudiciul material în mărime de 3345,4 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Bașila Serghei, fiind deținut în Penitenciarul nr. 12 Bender, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu condamnatul Mardari Vădim, la 19 octombrie 2018, în jurul orelor 20:45, aflându-se în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 12 - Bender, amplasat pe adresa: mun. Bender, str. Sovetscaia 65, unde fără careva motive obiective, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestând o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice au incendiat două saltele în valoare de 150 lei bucata, în total 300 lei; au deteriorat două prize în valoare 25 lei bucata, în total 50 lei; un întrerupător în valoare de 20 lei și fereastra din celulă în valoare de 2565,40 lei, bunuri care aparțineau Penitenciarului nr. 12 - Bender, în total cauzând prejudiciu în mărime de 2935,40 lei, în urma căruia celula nr. 54 a devenit imposibil de a fi exploatată. După care, continuând intențiile sale huliganice, neconformându-se cerințelor legale ale angajaților Penitenciarului nr. 12 - Bender, au fost plasați separat în izolatorul disciplina și anume: Bașila Sergiu în celula 14, unde ultimul a deteriorat:- țeava de apeduct cu o lungime de 3 m și diametru de 15 mm., în valoare de 20 lei m, în total 60 lei; țeavă de canalizare cu lungime de 2 m și diametru 50 mm, în valoare de 35 lei m, în total 70 lei; un lavoar în valoare de 200 lei; un robinet în valoare de 80 lei; în total 410 lei; iar Mardari Vadim în celula 13 în care a deteriorat; țeavă de apeduct cu o lungime de 3 m și diametru de 15 mm., în valoare de 20 lei m, în total 60 lei; țeava de canalizare cu lungime de 2 m și diametru 50 mm, în valoare de 35 lei, în total 70 lei; un lavoar în valoare de 200 lei; un robinet în valoare de 80 lei, o fereastră în valoare de 712 lei, în total 1122 lei; bunuri ce aparțineau Penitenciarului nr. 12 - Bender, cauzând un prejudiciul instituției penitenciare în mărime de 4467,40 lei, acțiuni care au tulburat activitatea normală a Penitenciarului nr. 12-Bender.

Astfel, inculpații au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismului, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, care, prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, comis de două persoane.

Instanța a statuat că inculpatul Mardari Vadim nu a recunoscut vina și a relatat că deținutul Bașila Sergiu striga că este nebun, că așa nu o să lase și că o să facă pojar, la care el i-a comunicat că nu trebuie, că nu o să obțină nimic, însă el totuși a spus că așa nu lasă. Văzând că Bașila S. devine mai agresiv, și-a strâns hainele, le-a împachetat și le-a pus pe salteaua unde dormea. Bașila S. a luat bucățele de vată, a făcut un rug mic, a văzut că este puțin, a pus și salteaua. Având în vedere că fumul era dens, el a mers în veceu și a închis ușa. Bașila S. a văzut că nu are încotro, fumul fiind mare a intrat și el în veceu și se uitau cum flăcările se făceau mai mari. O perioadă de 15-20 min. a stat în veceu, în celulă nu era chip de stat și nici de ieșit, a început prin ușa veceului care era de lemn să între fum negru. Pe hol s-a auzit supraveghetorul, ajutorul lui, care au deschis ușa, au văzut că în celulă erau flăcările foarte mari, au adus furtul de apă, au început a stinge focul. Au stins focul, îi căutau pe el și pe Bașila S. Au văzut că ușa este închisă la veceu și au a comunicat că ei s-au ascuns în veceu. Atunci, Cucovici Ivan a spus să deschidă ușa și să iasă că este periculos de stat pentru viața și sănătatea noastră. Peste vreo 5-10 min., a deschis ușa veceului și a ieșit pe hol ambii. În izolator, la doi supraveghetori le-a pus întrebarea de ce l-au adus aici, la care ei au răspuns că așa le-a fost dată indicația ca să stea în izolator. El le-a comunicat că este frig, nu avea haine, așternuturi și pentru ce stă în izolator dacă nu a făcut nimic și nu a încălcat lege, iar ofițerii de serviciu au început să îl ignore. El a început să strice lavoarul fereastra, țeava care era instalată. Adică, el a considerat că ei ilegal l-au dus în izolator și este corect ca așa să procedez, deoarece era frig. Colaboratorii au început să îl amenințe cu camere video, audio și ca să nu procedeze astfel. Atunci, i-a ignorat și a început să strice geamul, să bată în patul care era închis. Văzând că el nu se liniștește, a luat o bucată de sticlă de la fereastră și a vrut să se taie. Colaboratorii văzând că el vrea să se taie au deschis ușa i-au aplicat cătușele, nereușind să facă nimic, fiind cu cătușe, a început a bate cu picioarele în ușă. Colaboratorii tot îl filmau, comunicând de ce bat și care este motivul. Ne luând în considerație solicitările sale. A bătut în ușă 1 oră sau o oră jumătate, obosise foarte tare și s-a liniștit. În izolatorul disciplinar a fost dus în celula nr. 13. În izolator i-au scos cătușele. Patul la acel moment era închis. Era între ora 21 și 22 seara. A început a strica în celula 13 după jumătate de oră. Geamul din celula 54 după incendiere avea o crăpătura sticla. Sticla de la acel geam se scoate și se poate de schimbat. După ce a făcut reparație geamul acela așa și a rămas. A fost sancționat disciplinar că a incendiat celula 54. Actul nu i-a fost adus la cunoștință, a aflat din spusele șefului penitenciarului când a fost la convorbire după incendiu. Nu i-a adus la cunoștință în scris dacă a mai fost sancționat pentru alte bunuri deteriorare din celula nr. 13. Consideră că nu trebuie să restituie careva prejudiciu, deoarece a fost maltratat psihic în celula 13. A fost adus la condiția ca să distrugă bunurile, deoarece trebuia să facă efort fizic, era dezbrăcat, acolo era frig. Nu trebuie să restituie prejudiciul și nici pentru celula 54, deoarece el nu a dat foc și nici un a comis careva acțiuni pentru care

să fie tras la răspundere penală. Bașila S. se revolta din cauza ca să i se întoarcă telefonul;

Inculpatul Bașila Sergiu, la fel nu a recunoscut vina și a declarant că la apelul de seară, l-a rugat pe Vanea Vanea, chiar și i-a propus să îi dea bani, sau cafea, sau țigări ca să le dea măcar unul. La care Vanea Vanea nu a vrut să le lase telefonul, din motiv că nu îl cunoaște. Comunicând că aceste telefoane au fost ridicate, au fost înscrise. El i-a comunicat lui Mardari Vadim să-și strângă hainele, să se ascundă undeva că are de gând să dea foc la o saltea. La care, Mardari V. i-a comunicat că nu o să reușească nimic cu acest fapt. El însă totuși i-a propus să-și strigă hainele, să se ascundă în veceu, deoarece este cu ușă. A aruncat o saltea jos, a deschis geamul și i-a dat foc. Ulterior, au intrat peste foarte mult timp colaboratorii. Ei au stat după ușă în jur de 3 min. și priveau cum arde focul fără ca să îi întrebe ceva, fără ca să îi întrebe dacă sunt vii sau morți și nu au întreprins nici o măsură pentru a le salva de acolo. L-au încătușat și l-au dus în izolator disciplinat fără a-i permite și a-i da voie de a contesta izolatorul. I-au zis să stea acolo până o să se liniștească. Le-a comunicat că în izolator nu se poate liniști. I-a rugat să îl scoată din izolator. A solicitat medicul sau un colaborator care poate vorbi cu un deținut enervat. Era deja ora 10 seara. Patul nu îi era dat jos, chiar dacă era ora de stingere. Nu avea nici saltea și toate necesare pentru somn. În izolator pe timp de zi, paturile se strâng, se ia salteaua, perna, țigările și se întorc toate necesare pentru somn la orele 10:00 seara. Lui i-au dat salteaua și patul tocmai pe la orele 1:00 de noapte. Tot acest timp a protestat. Toate acțiunile întreprinse de el au fost în semn de protest. Vina nu o recunoaște, deoarece nu poate să fie de acord cu tot ce i se încredințează de către procuror. Unele acțiuni le recunoaște: că a dat foc la o saltea, dar nu la două, cum este indicat în rechizitoriu; Mardari V. nu este complice la infracțiunea dată; Mardari V. nu este vinovat, el doar a fost în celulă. Ea nu poate să recunoască ceea ce el nu a făcut. Pe dosarele sale penale, el pe toate a recunoscut vina, deoarece nu i s-a adăugat mai mult decât ceea ce el a făcut. Plus la toate, el a fost sancționat disciplinar pentru incendiul din celula 54 la privarea de colete și întrevederi pe 3 luni;

Totodată, vinovăția inculpaților este deplin dovedită prin probele administrate, inclusiv:

declarațiile reprezentantului părții vătămate Instituția Penitenciară nr. 12 Bender, Starciuc Laurenția, că la 19.10.2018, orele 20:45, deținuții Bașila Sergiu și Mardari Vadim, aflându-se în celula nr. 54, în care se dețineau au deteriorat bunurile penitenciarului. Conform procesului verbal de constatare a gradului de deteriorare a bunurilor materiale și evaluarea prejudiciului material a fost stabilită suma pentru bunurile deteriorate în celula nr. 54. Ulterior, deținuții Bașila Sergiu și Mardari Vadim au fost plasați în celulele separe nr. 13 și nr. 14 a izolatorului, unde deasemena, au deteriorat bunurile penitenciarului. În materiale cauzei sunt procesele verbale de constatarea gradului de deteriorare a bunurilor materiale și evaluarea prejudiciului material, care conțin date referitor la prejudiciul cauzat Penitenciarului nr. 12 Bender;

declarațiile martorului Cucovici Ion, că la 19.10.2018, aflându-se în serviciu. intrând în celula 54 unde se aflau ambii inculpați, iarăși într-un fel a fost solicitat de a returna obiectele ridicate și dacă el nu le va returna posibil să facă careva încalcări (să

bată în ușa, incendiu). Mai târziu, la orele 20:40 și 20:45 min. a fost solicitat de către supraveghetorul postului nr. 10 unde se află celula 54 precum că deținuții în celula indicată au provocat un incendiu din diferite obiective și nu reacționează la somarea de a localiza incendiul. A intervenit imediat pentru a localiza incendiul, propunând-le deținuților peste ușa hranei să localizeze de sinestătător incendiul, la care ei nu au reacționat. Fumul în celulă era foarte dens și nici deținuții nu puteau fi văzuți în ce parte a celulei sunt. Imediat a deschis ușa și a solicitat deținuților să iasă în coridorul postului nr. 10. Împreună cu el, de fiecare dată a fost împreună cu supraveghetori. La ridicarea obiectelor interzise el singur a ridicat obiectele interzise. Supraveghetorul se afla la ușa celulei. În timpul incendiului era cu Coiman Grigore, Durduc Victor, Guțu Andrei. Somând deținuții să iasă în coridor, ei nu au reacționat și nici nu putea identifica în care parte se aflau ei. În mijlocul celulei spre ușa, se vedea și se simțea că era o flacără. I-a preîntâmpinat că dacă deținuții nu vor să iasă, o să aplice furtunul cu apă. Furtunul de apă a fost aplicat, incendiul a fost localizat și în acel moment deținuții au ieșit din blocul sanitar, unde i-a scos pe coridor. În timpul ieșirii deținuților pe coridor au început să se comporte foarte agresiv, neadecvat și să numească cu cuvinte necenzurate, unde au apărut și amenințări cu răfuială fizică din partea lor. Deținuților li s-a propus să fie escortat la postul nr. 7 unde se află izolatoarele disciplinare, deținutul Bașila S. striga foarte tare, nu se supunea cerințelor și nu se conforma de a fi escortat, încercând să ne blocheze și să rămână în coridor. L-a preîntâmpinat că dacă nu va fi escortat în izolatorul disciplinar, va fi dus forțat. Acordându-i timp de câteva minute pentru dialog, el nu s-a conformat și i s-au răsucit mâinile la spate și i s-au aplicat cătușele și a fost escortat în izolator disciplinar până la calmare. Deținutul Mardari V., la fel a fost escortat în izolatorul disciplinar, la fel până la calmare. În izolatorul disciplinar nu cunoaște cât timp sau aflat și acolo au deteriorat careva bunuri. După izolarea deținuților în izolator, s-au deplasat în celula pe care au incendiat-o pentru a monitoriza și pentru a identifica daunele și ce lucruri au fost arse;

declarațiile martorului Plonic Vladimir, că începând cu data de 28 august 2007, a fost încadrat ca asistent penitenciar și anume în Penitenciarul nr. 12-Bender, unde a activat până la 28 februarie 2019. La 19.10.2018, aflându-se în serviciu, în calitate de comandant de grupă, a fost anunțat de către ofițerul de Serviciu, Cucovici Ion, precum că la etajul 4, celula nr. 54 este incendiată. Ajungând la post, a depistat că în celula 54 unde se deținea Bașila S. și Mardari V. ieșea fum din celulă. Deschizând vizeta de la ușa, s-a constatat că în celulă arde focul și este fum. De nenumărate ori la cererea ofițerului de serviciu s-a solicitat să stingă focul, însă deținuții nu au reacționat. Le-a fost date 10-15 min. pentru a-l stinge, însă deținuții nu au reacționat și la cererea ofițerului de serviciu a fost dată indicația de a stinge incendiul, fiind pornit furtunul de apă. Furtunul a fost introdus prin vizeta de la ușa și s-a încercat de a stingi incendiul. Deținuții intrase în veceu și au închis ușa. Ulterior, s-a deschis ușa la celulă, a intrat în celulă, le-a comunicat deținuților să iasă afară ca să nu se întâmple ceva. Deținuții au fost scoși din celulă și duși în celula nr. 1 în Curtea de plimbare. Ei au intrat în celulă, au stins focul și au depistat geam deteriorat, saltele arse, tavanul plin de fum negru. Ulterior, a mers să viziteze deținuții în celula unde au fost duși. Aceștia erau în stare de sănătate bună, nu erau intoxicați de fum. Deținuții

aveau un comportament neadecvat, deoarece de la ei a fost ridicat un telefon mobil. Deținuții se comportau cu noi foarte agresiv, ne numeau cu cuvinte necenzurate atât în adresa lor, cât în adresa administrației instituției penitenciare, spunându-le să se calmeze, deținuții au continuat intenționat cu cuvinte necenzurate să îi numească și să răcnească pe un ton ridicat. În urma căruia au fost anunțați să se calmeze, în caz contrar vor aplica forța fizică, mijlocele speciale cătușele. Li s-a dat un timp deoarece deținuții tot nu se calmau, în urma căruia au scos cătușile, deținutul Mardari V. de sine stătător a pus minimurile la spate, fără a aplica forța fizică și a fost transportat în celula nr. 13 de la postul nr. 7, care se află jos la primul etaj, iar deținutul Bașila S. a rămas sus, în celula nr. 1. Deținutul Mardari V. a fost escortat în celula de la sol, ulterior s-a ridicat la postul nr. 10, unde se deținea deținutul Bașila S., care avea un comportament foarte agresiv, se dezbrăcase, striga foarte tare la ofițerul de serviciu. Amenința pe ofițerul de serviciu și pe administrația cu răfuială fizică. De nenumărate ori i s-a comunicat să se calmeze, în caz contrar va fi aplicată forța fizică, mijloacele speciale cătușele. Deținutul nu s-a supus cerințelor, în urma căruia ofițerul de serviciu i-a aplicat cătușele și a fost transportat la postul nr. 7 celula nr. 14. În celula nr 14 la fel, a deteriorat lavoarul și cu o panglică metalică s-a tăiat și cu sânge a scris pe pereți. A fost anunțat medicul, a venit medicul și i-a acordat primul ajutor medical. Starea sănătății era înafara oricărui pericol. Motivul incidentului a fost că de la deținuții dați a fost ridicat telefon mobil, care este obiect interzis în penitenciar. Ei doreau telefonul înapoi;

declarațiile martorului Cucovici Ștefan, că la 19.10.2018, se afla în serviciu, în calitate de ajutor al ofițerului de serviciu în Penitenciarul nr. 12 Bender. Aproximativ la orele 20:40, au fost anunțați de colaboratorii de la post precum că la în una din celula de la postul 10, deținuții au dat foc în celulă. După care, cu ofițerul de serviciu Cucovici Ion s-au deplasat la postul dat, au observat că prin vizorul ușii că în celulă ceva arde. S-a deschis ușa de dare a hranei, ofițerul de serviciu a început a striga la deținuții să vadă unde se află, la care deținuții nu reacționau. După care de la post s-a întins furtunul antiincendiu pentru a stinge incendiul produs în celula dată. După stingerea incendiului, s-a deschis ușa celulei, au fost scoși deținuții din celulă și amplasați în curtea de plimbare până la stingerea incendiul. După stingerea incendiului, deținuții trebuia să fie amplasați în altă celulă, deținuții începând să manifeste un comportament agresiv, nu doreau să se supună indicațiilor ofițerului de serviciu în urma căreia au fost atenționați de mai multe ori că în caz de nesupunere, vor fi aplicate mijloacele speciale cătușele, deținuții s-au conformat și escortați în alte celule. În urma izolării acestor deținuți în celula nr. 13 și celula nr. 14 au început să manifeste un comportament neadecvat, stricau bunurile penitenciarului, înjurau cu cuvinte necenzurate administrația penitenciarului. După ceva timp, deținutul Bașila S. s-a automutilat, în urma căruia i-a fost acordat ajutor medical. După care, deținuții s-au liniștit și au început să se conformeze cerințelor;

declarațiile martorului Coiman Grigore, că la 19.10.2018 a activat în calitate de supraveghetor la postul 6, 7, la momentul producerii incidentului, mă aflam la postul nr. 6 pe acoperișul blocului de regim nr. 1. S-a simțit un miros de fum din acoperiș. După care, a raportat la postul nr. 2 unde urmează să raportez conform atribuțiilor că se simte un miros de fum. După care pe de acoperiș a văzut cum a venit ofițerul de

serviciu cu ajutorul și au intrat în blocul de regim nr. 1. Era Cucovici Ion cu Ștefan Cucovici. El s-a aflat pe acoperiș. Nu cunoaște de către cine și cum a fost dat foc. A auzit de pe acoperiș că după ce au ieșit din celulă condamnații răcneau. Se auzea și Bașila și Mardari. Poate să explice că pe parcursul activității cunoști condamnații după glas, după tonalitate. Când a fost solicitat de către ofițerul de serviciu ca să se coboare de pe acoperiș de la blocul de regim nr. 1, deținuții deja erau încătușați și duși în izolatorul nr. 13 Mardari V. și nr. 14 Bașila S. În izolatorul disciplinar, deținuții aveau un comportament agresiv, băteau cu picioarele în ușă, după care deținutul Mardari V. a deteriorat geamul și nu mai ține minte ce încă a mai fost deteriorat. Deținutul Bașila S. era în izolatorul nr. 14, unde a deteriorat lavoarul și dacă nu se greșește robinetul sau țeava de la robinet. Ulterior, a venit ofițerul de serviciu, a purtat discuție cu deținutul Mardari V. și el s-a calmat și i-au fost scoase cătușele, însă ora nu o poate comunica concret. Deținutul Bașila S. a fost mai agresiv decât deținutul Mardari V., el s-a calmat mai târziu. După ce a fost solicitat de pe acoperiș, s-a aflat la postul nr. 7, care se află în subsol. Lui Mardari V. ulterior tot i-au fost scoase cătușele. După ce au fost plasați în izolator disciplinar, în camere diferite, deținuții băteau cu picioarele în ușă, strigau, numeau cuvinte necenzurate și peste un timp oarecare, ofițerul s-a ridicat să vadă prejudicial, ulterior a revenit și a purtat discuții cu deținuții dați. El personal dispozitivul video l-a avut. O parte din evenimente au fost înregistrate. Camera de înregistrare a predat-o ofițerului de serviciu, Cucovici Ion;

declarațiile martorului Guțu Andrei, că la data de 19.10.2018, se afla în serviciu, în calitate de supraveghetor la postul 9, 10. S-a uitat pe vizorul la ușă cu ce se ocupă deținuții. Ajungând la postul nr. 10, a simțit un miros de fum înțepător, s-a apropiat de celula 54, unde a observat pe vizorul de la ușă fum dens și se vedea cum arde focul. A conectat camera portativă, a deschis ușa prin care se preda hrana, solicitat de la deținuți să localizeze focul, la care ei nu au răspuns. Atunci, imediat a apăsat butonul de alarmă, a sunat la postul nr. 2 și a informat despre incendiu. În scurt timp, a venit ofițerul de serviciu, Ion Cucovici cu Ștefan Cucovici. A mers la verificări de unul singur, ulterior a venit Cucovici Ion și Cucovici Ștefan. Sosind, ei deodată au întins furtunul de apă, ofițerul de sector tot a solicitat să localizeze incendiul, ei nu răspundeau și prin ușa de dare a hranei a fost localizat incendiul. După aceea, ofițerul de serviciu le solicita să termine acțiunile ilegale, dar ei nu au răspuns. Le-am comunicat să deschidă ușa celulei, s-a deschis ușa celulei, s-a văzut fumul dens, li s-a solicitat să iasă din celulă. Ei nu se vedeau prin fumul dens, fiind ascunși în veceu. Condamnații de odată nu au reacționat în nici un fel, ulterior au ieșit din celula incendiată. Deținutul Bașila S. a fost escortat până în curtea de plimbare. Avea un comportament agresiv, numea cu cuvinte necenzurate și amenința cu răfuială fizică. Ofițerul de serviciu le solicita să termine acțiunile ilegale, deținuții nu se supuneau, ulterior a fost dată indicația să fie aplicată forța fizică și să fie escortați în izolator. Mardari V. s-a liniștit mai repede, a pus singur mâinile la spate și a fost escortat în izolator. Lui Mardari V. i-au fost aplicate cătușele de către Plotnic Vladimir, iar lui Bașila S. de Cucovici Ion. Ulterior, au fost escortați în izolatorul disciplinar. Ei au mers în celulă să vadă ce a fost deteriorat. A văzut că au dat foc la saltea, geamul era fisurat și camera toată era neagră. El în continuare a rămas la post.

Mai departe el nu a văzut ce s-a întâmplat. În celula 54 nu puteau fi întorși deținuții, deoarece nu corespundea cerințelor de detenție. Nu cunoaște suma pagubei. Incendiul a fost stopat cu ajutorul furtunii de apă. De la fumul des nu se vedea dacă în celulă era lumină. El personal nu a văzut cine a dat foc. Doar a depistat focul care ardea. Deodată fumul era în celulă, ulterior, după ce a fost deschisă ușa, fumul a ieșit și pe coridor. Pe tot parcursul incendiului, a înțeles că Bașila S. s-a automutilat și de la cătușele care le-au fost puse, au apărut careva semne. Careva acțiuni de la alți condamnați nu ține minte dacă au fost. Bașila S. și Mardari V. strigau. Ceilalți condamnați nu au reacționat. Acțiunile lor și anume prin fum puteau dăuna și celorlalți. Cu ceva timp în urmă, în aceeași zi au fost scoase de la ei două telefoane, acțiuni efectuate în prezența sa. El asupra sa a avut mijloc de înregistrare. A filmat cum ardea, cum a preîntâmpinat. A predat camera ofițerului de serviciu, la schimbarea de schimb;

declarațiile martorului Ganea Ion, că evenimentul s-a petrecut în luna octombrie - noiembrie 2018, la acel moment activa în calitate de șef al Secției Siguranță și Regim din cadrul Penitenciarului nr. 12 Bender. Sistematic, de către ofițerii de serviciu, pe parcursul serviciului, inclusiv de la deșteptare și până la stingere și în caz de indecente majore i se raporta situația operativă din penitenciar. La raportul de dimineață, înainte de orele 7:00, a fost informat telefonic că deținuții din celula 54, Bașila S. și Mardari V. au incendiat celula, au deteriorat inventarul din celulă, au tulburat liniștea în penitenciar pe parcursul nopții, după care au fost plasați în izolatorul disciplinar, în celule diferite. Deja, dimineață, la prezentarea sa la serviciu, toate aceste chestiuni i-au fost raportate. În timpul primirii predării serviciului a mers personal în izolatorul disciplinar, deținuții în cauză aveau un comportament violent, loveau în ușă. Iarăși incendiasse ceva prin celulă. În așa situație, chiar dacă incendiază se dă indicații prin ferestruică. Se deschide celula în situații excepționale. A decis să deschide celulele pe motiv că deținuții nu se linișteau și că incendiasse iarăși celulele. Deținuții se dețineau în celula nr. 12 și nr. 13 sau 13, 14, precis nu ține minte că a trecut mult timp. Celula a incendiat-o Bașila S., iar Mardari V., nu își amintește, dar a deteriorat lavoarul și țeava de la apă. Acum se referă la incendierea celulei din izolator. Inculpații au fost evacuați din celulă, având în vedere că celulele erau cu fum. Pe acel etaj se mai dețineau alți deținuți. Pe alți deținuți nu i-a dus în altă parte. Ca o precizare, s-a dus lucru în direcția de a-i liniști pentru a nu se parcurge la destabilizarea în izolator, dar nu au fost cu succes, deoarece nu reacționau la observații. După ce au fost scoși, a început documentarea în linia disciplinară și pentru a informa organele competente despre incidentul în cauză. După incident, s-au dus convorbiri individuale cu ambii deținuți în cauză. Deținutul Bașila S. a recunoscut că a incendiat, deteriorat anumite bunuri ale instituției, regreta de acțiunile făcute. Își exprima regretul pentru acțiunile în cauză. Având un comportament destul de adecvat și destul de normal. Nu a avut probleme cu el. Din discuții și convorbirile individuale cu Mardari V., acesta i-a relatat că a fost instigat de Bașila S. de a comite și de a se comporta inadecvat, dar o stare de regret față de acțiunile care le-a comis, nu a avut. Însă, ulterior deținutul Mardari V. a solicitat personal anumite materiale de construcție de la administrația penitenciarului pentru a petrece o mică reparație, înălbire a pereților;

procesul-verbal de cercetare la fața locului;

ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 22.10.2018, prin care de la reprezentantul părții vătămate, Penitenciarul nr. 12- Bender, au fost ridicate două diskuri DVD-R, cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS”, pe care sunt stocate secvențele, video și imaginile foto efectuate de camerele video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul Nr. 12 Bender;

procesul-verbal de examinare a secvențelor video și imaginile foto, situate pe două diskuri DVD-R cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS” pe care sunt stocate secvențele video și imaginile foto efectuate prin intermediul camerelor video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul nr. 12- Bender, în care clar se arată acțiunile infracționale ale Bașila S. și Mardari V., vizându-se prezența incendiului în celula nr. 54, conduita deosebită printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, cu deteriorarea bunurilor Penitenciarului nr. 12 -Bender.

Latura subiectivă a infracțiunii săvârșită de inculpați se caracterizează prin vinovăție intenționată, intenție directă. Inculpații înțelegeau că încalcă ordinea publică și exprimă vădită lipsă de respect față de societate, că acțiunile lor, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, care au dus la distrugerea bunurilor Instituției Penitenciare, însă aceștea au dorit săvârșirea acestor acțiuni și survenirea consecințelor.

Necâtând la faptul că inculpatul Mardari V. nu a recunoscut vina, iar inculpatul Bașila S. a încercat să ia asupra sa vinovăția, ambii considerând că deja pentru acțiunile respective au fost pedepsiți disciplinar, nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea lor, de vreme ce pe întreg procesul penal există probe pertinente și concludente care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, au dovedit cu certitudine vinovăția în săvârșirea faptelor incriminate prin rechizitoriu. Nerecunoașterea vinovăției de către inculpați urmărește scopul acestora de a se eschiva de la răspunderea penală.

Mai mult, inculpatul Bașila S., în dezbateri judiciare și în ultimul cuvânt a declarat că în caz că va fi recunoscut vinovat, să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de amendă, pe care o va achita. Astfel, într-un fel și-a recunoscut vina.

Avocatul Vladimir Sucitu a pledat pentru achitarea inculpatului Bașila S., având în vedere că instituția penitenciară nu este un loc public, însă este un loc unde condamnații își ispășesc pedeapsă conform Codului de executare,

Avocatul Serghei Costin a solicitat achitarea inculpatului Mardari V., pe motiv că instituția penitenciară are statut special, iar subiecții, au regim special, iar în acțiunile inculpatului lipsesc semnele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Însă, concluziile sunt neîntemeiate, dat fiind că prin totalitatea de probe examinate în cadrul ședinței de judecată și reieșind din materialele cauzei, s-a dovedit cu certitudine că inculpații Bașila S. și Mardari V. au comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Avocatul Serghei Costin a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Mardari V. să fie achitat.

Apelantul a invocat că probele examinate în ședința de judecată nu au confirmat faptul că Mardari V. a săvârșit acțiuni intenționate care au încălcat grosolan

ordinea publică și care prin conținutul lor, s-au deosebit printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, comise de două persoane.

Declarațiile reprezentantului părții vătămate - Starciuc L., martorilor acuzării Cucovici I., Plonic V., Cucovici Șt., Coiman Gr., Guțu An., Ganea I. privitor la faptul că aflându-se în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 13 Bender, inculpații Mardari V. și Bașila S. prin înțelegere prealabilă și de comun acord au incendiat două saltele vor fi apreciate critic și response, dat fiind faptul că nu corespund realității. Inculpatul Bașila S. a recunoscut faptul că el din propria inițiativă și fără a avea o careva înțelegere prealabilă cu inculpatul Mardari V., aflându-se în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 12 Bender a incendiat 2 saltele. Mardari V. îl liniștea. Mardari V. vina nu a recunoscut.

Înregistrările video, examinate în ședința de judecată au combătut declarațiile reprezentantului părții vătămate Stariuc L., și a martorilor acuzării Cucovici I., Plonic V., Cucovici Șt., Coiman Gr., Guțu An., Ganea I., care au confirmat declarațiile inculpaților Bașila S. și Mardari V.

Conform înregistrărilor video, din momentul incendierii saltelelor în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 12 Bender și până la momentul plasării separate a inculpaților în izolatorul penitenciarului, pe Mardari V. în celula nr. 13, iar pe Bașila S. în celula nr. 14, comportament agresiv față de coplaboratorii instituției penitenciare a manifestat doar Bașila S., care din propria inițiativă a incendiat celula. Mardari V. î-1 calma pe Bașila S. Astfel simpla deținere a inculpatului Mardari V. în aceeași celulă cu inculpatul Bașila S. nu servește drept temei pentru al învinui pe Mardari V. în incendierea celulei nr. 54 și în comiterea acțiunilor intenționate care au încălcat grosolan ordinea publică și prin conținutul lor, s-au deosebit printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, comise de două persoane.

Totodată, inculpatul Mardari V. a recunoscut faptul că aflându-se în celula 13 din cadrul Penitenciarului nr. 12 Bender a deteriorate bunurile din celulă, explicând că a procedat astfel ca rezultat că a fost amplasat ilegal în izolatorul penitenciarului, unde era frig, iar el era dezbrăcat.

Deteriorarea bunurilor în celula 13 din cadrul Penitenciarului nr. 12 Bender de către Mardari V. nu poate fi calificată ca huliganism deoarece Penitenciarul nr. 12 Bender este destinat ispășirii pedepsei de către persoanele condamnate la închisoare. Relațiile dintre administrația penitenciarului și a persoanelor condamnate este reglementată de Codul de executare. Acțiunile condamnatului Mardari V. întrunesc și se încadrează în faptele stabilite în Codul de executare, și pentru comiterea cărora persoana poate fi sancționată. Instanței de judecată i-au fost prezentate înscrisuri care au confirmat sancționarea condamnatului Mardari V. în baza normelor Codului de executare.

3.1. A declarat apel și inculpatul Bașila S., solicitând casarea sentinței.

Apelantul a indicat că nu este de acord cu învinuirea pe art. 287 alin. (2) Cod penal.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2022, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mardari Vadim a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 11 luni închisoare.

Conform art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate conform deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 1 lună închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Bașila Serghei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 850 unități convenționale, ce constituie 42.500 lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a statuat că inculpații nu și-au recunoscut vina, dar vinovăția acestora a fost pe deplin dovedită prin probele administrate, inclusiv:

declarațiile reprezentantului părții vătămate Instituția Penitenciară nr. 12 Bender, Starciuc L., a martorilor Cucovici I., Plonic V., Cucovici Ș., Coiman G., Guțu A. și Ganea I.;

procesul-verbal de cercetare la fața locului ;

ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 22.10.2018, prin care de la reprezentantul părții vătămate, Penitenciarul nr. 12- Bender, au fost ridicate două diskuri DVD-R, cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS”, pe care sunt stocate secvențele, video și imaginile foto efectuate de camerele video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul Nr. 12 Bender;

procesul-verbal de examinarea a secvențelor video și imaginile foto, situate pe două diskuri DVD-R cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS” pe care sunt stocate secvențele video și imaginile foto efectuate prin intermediul camerelor video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul nr. 12 - Bender, în care clar se arată acțiunile infracționale ale Bașila S. și Mardari V., vizându-se prezența incendiului în celula nr. 54, conduita deosebită cu deteriorarea bunurilor Penitenciarului nr. 12 - Bender.

Analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele dar și cu declarațiile oferite de inculpat, este constatat fără careva dubii că inculpatul Bașila Serghei, fiind deținut în Penitenciarul nr. 12 Bender, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu condamnatul Mardari Vadim, la 19 octombrie 2018, orele 20:45, aflându-se în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 12 - Bender, amplasat pe adresa: mun. Bender, str. Sovetscaia 65, unde fără careva motive obiective, încălcând ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestând o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice au incendiat două saltele în valoare de 150 lei bucata, în total 300 lei; au deteriorat două prize în valoare 25 lei bucata, în total 50 lei; un întrerupător în valoare de 20 lei și fereastra din celulă în valoare de 2565,40 lei, bunuri care aparțineau Penitenciarului nr. 12 – Bender, în total cauzând prejudiciu în mărime de 2935,40 lei, în urma căruia celula nr. 54 a devenit imposibil de a fi exploatată. După care, continuând intențiile sale huliganice, neconformându-se cerințelor legale ale angajaților Penitenciarului nr. 12 - Bender, au fost plasați separat în izolatorul disciplina și anume: Bașila Sergiu în celula 14, unde ultimul a deteriorat:- țeava de apeduct cu o lungime de 3 m și diametru de 15 mm., în valoare de 20 lei metru, în total 60 lei; țeavă de canalizare cu

lungime de 2 m și diametru 50 mm, în valoare de 35 lei m, în total 70 lei; un lavoar în valoare de 200 lei; un robinet în valoare de 80 lei; în total 410 lei; iar Mardari Vadim în celula 13 în care a deteriorat; țevă de apeduct cu o lungime de 3 m și diametru de 15 mm., în valoare de 20 lei m, în total 60 lei; țeava de canalizare cu lungime de 2 m și diametru 50 mm, în valoare de 35 lei, în total 70 lei; un lavoar în valoare de 200 lei; un robinet în valoare de 80 lei, o fereastră în valoare de 712 lei, în total 1122 lei; bunuri ce aparțineau Penitenciarului nr. 12 - Bender, cauzând un prejudiciu instituției penitenciare în mărime de 4467,40 lei, acțiuni care au tulburat activitatea normală a Penitenciarului nr. 12-Bender.

Acțiunile inculpaților sunt calificate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, comis de două persoane.

Totodată, prevederile hotărârii Curții Constituționale din data de 12 august 2021, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 287 alin. (1) Cod penal prin care au fost declarate neconstituționale cuvântul „*grosolan*” și textul „*cinsim sau*” din art. 287 alin. (1) Cod penal, impugn excluderea expresiei „*grosolan*” și „*cinism sau*” din învinuirea adusă inculpaților.

Prin urmare, acțiunile acestora se încadrează în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiuni intenționate care încalcă ordinea publică, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, comis de două persoane.

În acest context, sunt apreciate critic afirmațiile apelanților că în acțiunile inculpaților nu s-ar conține elementele infracțiunii prevăzute de 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, or, la acest capitol s-a reținut că în cadrul cercetării judecătorești prin cumulul de probe administrate și cercetate, s-a demonstrat cu certitudine comiterea de către Mardari Vadim și Bașila Serghei a infracțiunii de huliganism, deoarece prin declarațiile martorilor și înscrisurile cercetate în ședința de judecată, s-a stabilit că inculpații au săvârșit huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, în loc public, Instituția penitenciară nr. 12 Bender, care este Instituția de stat, în prezența altor persoane. Ei ambii, fiind deținuți în Penitenciarul nr. 12 Bender, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, la 19 octombrie 2018, orele 20:45, aflându-se în celula nr. 54, din cadrul Penitenciarului nr. 12 - Bender, amplasat pe adresa: mun. Bender, str. Sovetscaia 65, unde fără careva motive obiective, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestând o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice au incendiat și au deteriorat bunurile Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, în urma căruia celula nr. 54 a devenit imposibil de a fi exploatată. După care, continuând intențiile sale huliganice, neconformându-se cerințelor legale ale angajaților Penitenciarului nr. 12 - Bender, au fost plasați separat în izolatorul disciplinar, unde atât Bașila Sergiu și Mardari Vadim au deteriorat bunurile Instituției penitenciare, cauzând astfel prejudiciul instituției penitenciare și au manifestat ambii acțiuni care au tulburat activitatea normală a Penitenciarului nr. 12-Bender.

Necâtând la faptul că inculpatul Mardari V. nu a recunoscut vina, iar inculpatul Bașila S. a încercat să ia asupra lui vinovăția, ambii considerând că deja pentru

acțiunile respective au fost pedepsiți disciplinar, nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea lor, de vreme ce pe întreg procesul penal există probe pertinente și concludente care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, dovedesc cu certitudine vinovăția în săvârșirea faptelor incriminate prin rechizitoriu.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpați urmărește scopul acestora de a se eschiva de la răspunderea penală.

Mai mult, inculpatul Bașila S., în dezbateri judiciare și în ultimul cuvânt, a declarat că în caz că va fi recunoscut vinovat, să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de amendă pe care o va achita. Astfel, într-un și-a recunoscut vina.

Avocatului Serghei Costin, a pledat pentru achitarea inculpatului Mardari V., pe motiv că instituția penitenciară are statut special, iar subiecții au regim special, iar în acțiunile lui lipsesc semnele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Aceste concluzii sunt neîntemeiate, dat fiind că prin totalitatea de probe examinate în cadrul ședinței și reieșind din materialele cauzei, s-a dovedit cu certitudine că inculpații Bașila S. și Mardari V. au comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La individualizarea pedepsei inculpaților, correct s-a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Avocata Carolina Bulgari declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Bașila S. să fie achitat, din lipsa elementelor infracțiunii.

Recurenta invocă că inculpatul s-a declarat nevinovat.

Instanța de apel a interpretat eronat legea, nu a luat în considerare circumstanțele care au importanță pentru examinarea pricinii în fond, la aprecierea circumstanțelor pricinii greșit a aplicat normele de drept material.

În drept, recursul este bazat pe *art. 427 pct. 6, 15-16 CPP*.

5.1. Declară recurs ordinar și avocatul Artur Cotruță, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Mardari V. să fie achitat, din lipsa elementelor infracțiunii.

Recurentul invocă că inculpatul a fost deja sancționat disciplinar de către administrația penitenciarului.

Declarațiile reprezentantului Instituției Penitenciarului nr. 12, Starciuc L., urmează a fi apreciate critic deoarece ea nu a fost prezentă la incident și doar auzise că faptele au fost comise de către Bașila S. și Mardari V. Mai mult, nu era sigură câte saltele au ars, două sau una și nici nu știa dacă a fost stricată sticla sau rama.

Urmează a fi apreciate critic și declarațiile martorului Cucovici I., fiindcă nu a observat cine a incendiat, ci doar a văzut fum pe ușa hranei. Totuși, acesta a menționat că Mardari V. s-a comportat decent pe traseul ce duce la izolator și în izolator.

Martorul Plonic V. nu a indicat precis, se referea doar la deținuți, nu a fost clar care și ce a întreprins, din aceste considerente urmează a fi analizate cu atenție.

Martorul Coiman G. a declarat că nu a observat cine a provocat incendiul și că Bașilă S. a fost mai agresiv decât Mardari V. Nu este clar cât de agresiv a fost Mardari V. ca să fie tras la răspundere pentru infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ba mai mult, acestea urmează să fie considerate ca probă la dosar.

Martorul Guțu A. a declarat că nu cunoaște cine a provocat incendiul și a declarat că deținuții au ieșit pașnic.

Martorul Ganea I. a declarat că a fost informat telefonic cine a incendiat celula în care se aflau Mardari V. și Bașilă S., dar, deși nu a fost prezent, a indicat că Bașila S. a incendiat celula, iar deținuții au fost pedepsiți conform art. 223 Cod de executare, fiind încarcerati.

Instanțele nu au stabilit cu exactitate acțiunile deținuților, dacă a provocat incendiul Bașilă S., care a recunoscut vina, și acțiunile lui Mardari V., care nu a provocat incendiul și s-a comportat decent în timp ce a fost escortat în izolator.

Aacțiunile lui Mardari V., nu au fost comise ca să fie auzite de public sau în prezența a două-trei persoane.

Conform materialelor cauzei, Mardari V. nu a manifestat un comportament obraznic, nu a provocat incidentul cu telefoanele, s-a conformat când a fost escortat în celulă, nu a opus rezistență, singur s-a apropiat să-i fie puse cătușele la spate.

În speța, lipsește latura subiectivă, iar conform materialelor cauzei, nu a fost demonstrată existența laturii subiective și anume acțiunile realizate prin intenție directă.

Mai mult, lui Mardari Vadim i s-a aplicat o pedeapsă cu închisoare, celălalt participat care și-a recunoscut vina și a provocat incendiul, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă.

Or, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La bază sentinței în privința lui Mardari V. au fost puse declarațiile angajaților penitenciarului, care sunt contradictorii, coroborate și care nu au demonstrat intenția și vinovăția acestuia, inculpatul fiind deja sancționat de către administrația penitenciarului.

În drept, recursul este bazat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor

prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursurile sunt fondate în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 12, 15) și 16) Cod de procedură penală, care prevăd următoarele temeuri - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție (*pct. 5., 5.1. din decizie*).

Totodată, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările precise, relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, că instanța de judecată internațională, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi cea corectă în asemenea caz, că prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5., 5.1 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile nu întrunesc condițiile de formă și de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurenți.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., 5.1 din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele just a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind faptele incriminate inculpaților, vinovăția lor, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate, inclusiv declarațiilor reprezentantului părții vătămate Instituția Penitenciară nr. 12 Bender, Starciuc L., martorilor Cucovici I., Plonic V., Cucovici Ș., Coiman G., Guțu A. și Ganea I., procesele-verbale de cercetare la fața locului, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 22.10.2018, prin care de la reprezentantul părții vătămate, Penitenciarul nr. 12- Bender, au fost ridicate două diskuri DVD-R, cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS”, pe care sunt stocate secvențele, video și imaginile foto efectuate de camerele video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul Nr. 12 Bender, procesul-verbal de examinarea a secvențelor video și imaginile foto, situate pe două diskuri DVD-R cu capacitatea de 4,7 GB, de model „VS” pe care sunt stocate secvențele video și imaginile foto efectuate prin intermediul camerelor video instalate asupra colaboratorilor Penitenciarul nr. 12- Bender, în care clar se arată acțiunile infracționale ale Bașila S. și Mardari V., vizându-se prezența incendiului în celula nr. 54, conduita deosebită printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, cu deteriorarea bunurilor Penitenciarului nr. 12 -Bender, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, probele administrate pe caz demonstrând elocvent prezența în acțiunile inculpaților a acțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CtEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CtEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Totodată, la individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel corect a

ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 85 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

Astfel, pedeapsa a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în conform prevederilor legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, conform argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5., 5.1.* din prezenta decizie, recursurile menționate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune

apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile ordinare au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5., 5.1 din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a aplicat inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Artur Cotruță și de avocata Carolina Bulgari, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2022, în privința inculpaților Mardari Vadim XXXX și Bașila Serghei XXXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 26 august 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico